

اجزاء مفروضه سی کی کہ برینک طرف محدبی دیگر بنک طرف مقعری داخله وضع ایدمک حالتدن بشقه بروضهده یکدیگریه انطباق ایتمز.

انعطاف - (رجوع) که خلافه اوله رق برنجی حرکتک تماماً مسافه سنده اولماق اوزره برسمنده حرکتکدر.

انفعال، وان ینفعل - تاثیر سببیه اولسون اولسون بشقه سندن متأثر اولان شیده حاصل اولان هیئت دره، مثلاً کسلبکی مدتیجہ کیلان شیده حاصل اولان هیئت کی.

انقسام عقلی، انقسام وهمی، انقسام فرضی - اون ایکنجیسی اجزای بالفعل حاصل ویکدیگر نکرندن منفک و منفصل اولاندیر. (انقسام وهمی) ایسه وهمک انبساط ایتدیکی انقسام متاهیدیر. چونکه وهم قوه جسمانیه اولوب افعال غیر متاهیه اصلاً اقتدار یغیر. (انقسام فرضی) عقلک اثبات ایتدیکی انقسام غیر متاهیدیر. چونکه عقل ماده دن مجرد، مجردات ایسه غیر متاهی افعال قادر در.

ان یفعل - برشینک مؤثر اولمایدیر. فعل قطعی اجرایی دوامجه کسن شی کی.

اتفاق - مالک حاجتہ صر فیدر.

اول - کندی جنسندن اکا سابق و مقارن بولخیان فرددر.

اولی - عقلک کندیته توجهنندن صوکره حدس و تجربه کی هیچ برشینته احتیاج و افتقاری اولمایدیر. مثلاً (واحد ایکینک تصفیدر) و یا خود (کل جز شدن اعظمدر). دیدیکه زده بویکی حکم طرفینک تصورندن بشقه برشینته احتیاج کوسترمن. بناء علیه (اولی) ضروریدن اخصدر.

اواسط - دعاوی به استدلال خصوصنده توسط ایدن دلائل و حججدر.

اواسط - نه فصاحت و بلاغتہ مالک ونده (عی) و (فهاهه) کی نواقصه متصف اولمایدیر.

اوتاد - منزلهای عالمک (شرق، غرب، شمال و جنوب) و کنلرنده اولان درت آدمدر.

برداکنده اخذ و اعطا ایتجریسندہ اقامه قدر وقتی کجیرمک کنجبرمن ایچون شایان امتثال برحال دکادر کونده انسان ایشندن کوجندن اختلاس وقت ایدرک یکی، تازه، صاف هوای المیدر. بالخاصه مطالعات عمیقہ ایله مشغول بولان محررین ایله وظائف یومیله لری ایجابی اولان طلبه اقدیلرک افکار و دماغک کثرت اشتغالندن تولد ایدر بیهجک مضرات عظیمه نیک منع حصولی کونده بر قاج ساعتلر هوای صاف اخذندن بشقه برشیلہ اوله من.

صاف و سرنجیجہ برهوانک وجود انسانی به تاثیر صفوق صویک وجوده تاثیرینک عیندر. دوش و صفوق صو ایله اغتسال بختنده عرض ایلمش اولدیجی متاعب کثیره ایله یورلمش، اشتغالات ذهنیه ایله طانیجہ حق چاله کلش کنجبرمن اوزرنده صفوق صو ایله بانیو فصل بر تاثیر مشکور حاصل ایلر ایسه عینی تازه و سرین هواده اولهجه تاثیرات حسنه کوستر.

امریقالی حکیم مشهور فراتقان دیر که «صوغوق صویک نفع عظیمی حقندہ افکار اطبایی بر درجه به قدر متفق کور سیورم. احوال عمومی به تدقیق ایله اولرک او کونکی سعادتخاللرینک نه ایله اوله جغفی دوشونک اقدم وظیفه لری اولان اطبایه، حیادت هوانک تقدیر نفی اولدیجی صورارم. اگر تجربه ایتماش ایسه لر وظیفه لرینی اهل ایدیورلر».

حقیقته بومرکز ددر. افکار محزونانه ایله دماغی طولمش بر شاعرک، مطالعات عمیقہ ایله ذهنی یورلمش بر محررک، بر شاگردک صافی هوانک ادققری لذت نه و اشاعرک لطافت منظره به حیران اولسی ونده او محررک افکاری بشقه شبیرم طاعلمسته عطف ایدیلوب طوغریدن طوغری به ذهنه کلن لطافتی هوای صافک وجود انسانی اوزرنه اولان تاثیرات حسنه سته عطف ایدمک دها طوغری اولور.

دو قنور
ش کامل

تَجْرِیْفِ اَیْسِیْ
تَجْمِیْنِ

(یکری ایکنجی نسخہ دن مابعد)

انحاء - خطک اجزای مفروضه سی جمیع اوضاعه بر برینه منطبق اوله جق صورتده بولنمایدیر. مثلاً ایکی قوسک

ایلاء - زوجه به برمدت تقرب ایامک اوزره میندر.
مثلا بر شخصک زوجه سته (والله لاجامک اربعة اشهر) دیو
مین اتمی کی.

ایداغ - مالک حفظه بشقه بر آدمی مأمور ایتکدر.
این - بر مکانه حصولی سببیه بر شیئه عارض اولان
حالتدر.

ایجاب - ایقاع نسبتدر.

ایجاز - مقصدی عبارت متعارفدن آرزو سوزله اکتفا میندر.
ایغال - یعنی بر نکته ایله بتمر مکدرکه معنای تمام دکل،
مبالغه زیاده ایدر. مثلا (خنساء) نام عرب قریک برادری
(صخر) حقدکی مرئیه سنده:

وان صخر التاتم الهدایه «کاه علم فی رأسه نار
یشتده (علم) کله سی ادای مقصده کافی ایکن (فی رأسه نار)
توصیفی علا و سببیه مبالغه فی زیاده ایتسیدر.

ایجاب فی لیبع - (بعث) و (اشتریت) قولندن اول واقع
اولان شیدرکه (ایجاب) ایله (اقضاء) اواستده کی فرق ظاهر
اولوب (ایجاب) دها قولتیدر. چونکه حکمک عبارت و یا
دالات و اشارتله ثبوتی حالسده استعمال اولور. بناء علیه
(نص ایجاب ایتدیر) دینور. فقط بالاقتضا ثابت اولان شیئه
(ایجاب ایتدیر) دینلیوب بیلدیردیک شئی (اقتضا ایتدیر)
دینور.

آیه - قصه اولسون اوزون اولسون اقطاعنه قدر بر برینه
متصل اولان جمله قرآنیهدر.

باب الباء

باب ابواب - توبه در. چونکه جناب حقه تقرب
ایچون (حضرت قرب) اطلاق اولتان مقامه عبد بورادن
داخل اولور.

بارقه - (جناب اقدس) دن وارد سرعتله منطقی بر
لاحه درکه (کشف) له اوائل و مبادی سندندر.

باطل - عن اصل صحیح اولیان شیدر.

باطل - ثابت و مفید اولیان شیدر.

اهلیة - له و علیهنده اولان حقوق مشروعه نك
وجوبی ایچون صلاحیتدن عبارتدر.

اهل حق - حجج و راهین واسطه سیله عند الهیده
حق اولان شیئه انتساب ایدنلر یعنی اهل سنة و جماعتدر.

اهل ذوق - تجلیاتی روح و قلبی مقامندن نفس و قوای
مقامنه نازل و بواسطه ایله کندنده بر حس و ذوق ادراکاتی
حاصل ولاندرکه بوده وجهنده لاغ اولور.

اهل اهواء - اعتقاد لری اهل سنة اعتقاداته موافق
اولیان اهل قبله در، بونلرده (جبریه)، (قدریه)، (روافض)،
(خوارج)، (معتزله) و (مشبه) اولوب هر بری اون ایکی
فرقه دن عبارت بولندیفندن یتش ایکی به بالقدردر.

اهاب - دباغت ایدیلان دن ماعداسنه موضوع اسمدر.
ایمان - لغتده قلباً تصدیق و اصطلاح شرع شریفده قلباً
اعتقاد و لساناً اقرار اولوب شهادت و عمل ایلیوبده اعتقاد
ایتمان (منافی)، شهادت و اعتقاد ایلوبده عمل ایتمان (فاسق)،
و شهادتی اخلال ایدن (کافر) در.

ایمان علی خمسة اوجه - (ایمان مطبوع)، (ایمان مقبول)
(ایمان معصوم)، (ایمان موقوف) و (ایمان مردود) دن عبارت
اولوب (ایمان مطبوع) ملانکه نك (ایمان معصوم) انبیا
کرامک (ایمان مقبول) مؤمنینک (ایمان موقوف) مبتدعینک
(ایمان مردود) منافقینک ایتانیدر.

ایحایه - معنائک خفا و سرعتله روحه القاسیدر.

ایقان بالشیء - نظر و استدلال واسطه سیله حقیقی
بیلمکدر. بناء علیه جناب حقا یقین ایله وصفی جائز دکدر.
ایثار - جلب منافع و دفع مضراتجه بشقه سنی کندی
نفسنه تقدم ایتدیر مکدرکه اخوتک نهایت درجه سیدر.

ایهام - (تخیل) نامیه دخی یاد ایدیلان بوسنعت بری
قریب و دیکری بعید و غریب اولمق اوزره بر لفظک ایرادیه
مخاطبک ذهننه معنای قرربی بادر اولدینی حالده غریبی
مراد ایتکدر. و یا خود بوجنسدن متشابه اولانلر در.
(و السموات مطویات...) ایت کریمه سنده اولدینی کی.

باطل - (اهلیه) ویا (محلیه) که انعدامی کبی هروجه و صورتله معنا و اساسی فائز و منعدم اولان شیدر. صبی و حر اولان شخصی صائق کبی.

بتر - بر سبب خفیفک حذفله باقیسنک قطعیدر. مثلاً (فاعلاتن) دن (تن) حذف و باقی قالان (فاعلاتنک الفی اسقاط و لامی ساکن قسنه) (فاعل) قالوب (فعلن) ه نقل و تحویل ایدلده (مبتور) و (ابت) نامیه یاد ایدیلور.

بحث - لغتده تفحص و تفتیش یعنی اراشدیرمق و اصلاحده استدلال طریقیله ایکی شی اراشده نسبت سلییه ویا ایجابیه تک اثباتیدر.

بخل - کندی کندی. لندن منع اتمکدر. (شح) ایسه بشقه سنک مالدن انسان امتناع و بخلیدر که جناب فخر کائنات (اقوال الشح) حدیث شریفیه بوندن منع بیور مشلردر. بعض اقواله کوره (بخل) حین حاجتده ترک ایشاردر. حکامدن یری: بخل صفات انسانیه مک محوی و عادات حیوانیه مک اثباتیدر دیمشدر.

بد - ضرورتی حائر اولماندر.

بداء - عدم وجوددن صکره رأیک ظهوریدر.

بدل - کندندن بشقه بر متبوعه نسبت ایدیلن شیله قصد اولنان تابعدر که [متبوعه نسبت ایدیلان] شی حصری (نعت)، (تأکید) و (عطف بیان) ی اخراج ایدر. چونکه متبوعه نسبت ایدیلان شیله قصد ایدلزلر. [کندندن بشقه] تخصیص ایسه (عطف بالحرف) ی تعریفدن خارج براقیر. چونکه متبوعه نسبت ایدیلان شیله مقصود بر تابع ایسده بونستله متبوع دخی قصد ایدیلور.

بدعة - نه دلیل شرعینک مقتضیاتندن ونده صحابه و تابعینک متحد الرأی اولدینی شیلردن اولیان امر محدثدر.

بدلاء - بولدینی موقمده کندینه بکزر و ظاهراً حیاتیله متصف و غیوتی فرق و تمیز ایدیه به چک صورتده اعمالیه عامل برنی ترکله سفر ایدن یدی کشیدر که قالان شخص (بدل) دن بشقه برشی اولوب ابراهیم (ع م) کبی جساداً و صورتاً آخری مثلو تلبس اتمشدر.

بدیهی - حدس و تجربه و امثالی شیلره محتاج اولسون اولسون حصولی نظرو کسبه متوقف و منوط اولیان شیدر که (ضروری) به مراد قدر. بعضاً بونکله - کندیسنه عقلک توجهندن صکره - هیچ بر شیئه محتاج اولیان شی مراد اولنور که بوحالده (ضروری) دن اخص اولور. (حرارت) و (برودت) که تصویری و (نفی) و (اثبات) که نه بر اراد اجتماعی نه ده ایکسینک بردن ارتقاعی ممکن اولدیفنک تصدیقی کبی.

برهان - یقیناتدن مؤلف بر قیاسدر که بولنر ده یا استدلاء یعنی واسطه سزا اولوب (ضروریات) و یا خود واسطه به موقوف اولوب (نظریات) دن عیا: تدر. حد واسطک (اکبر) که (اصغره) نسبتنه علت و سبب اولمی لایددر که علت مذکورده نسبتک وجودینه خارجده سبب ایسه برهان (برهان لی) در. مثلاً [بونک اخلاطی متعقندر. هر متعفن الاخلاط ایسه همالیدر. بناءً علیه بده همالیدر.] دیدیکم زده تعفن اخلاط ذهنده حاکمک ثبوتنه علت اولدینی کبی خارجده وجودینه سیدر. اگر علت نسبتک یالکمز ذهنده وجودینه سبب ایسه برهان (برهان انی) در. مثلاً [و همالیدر. هر حالی ایسه متعفن الاخلاطدر. بناءً علیه بده متعفن الاخلاطدر] دیدیکم زده حاکمک اخلاطک ثبوتنه ذهناً علت ایسده خارجده سبب اولوب امر بونک عکسده در. بعضاً علتدن معلوله استدلال خصوصنه (برهان لی) و معلولدن علتله استدلال کیفیتنه (برهان انی) دیئور.

برهان تطبیق - معلول اخیردن و ماقبلندن الی غیر التایه بر حله فرض و اشوایکی جمله ی برنجینک اولی ایکنجینک اولنه مقابل و ایکنجیسی جمله ثانیته ایکنجیسنه مقابل و علی هذا القیاس وضع و فرض ایلمکدر که اگر برنجینک هر برقمسه ایکنجیسنک برر قسمی ناقص و زائد کبی تقابل ایدر سه محال اولوب تقابل موجود اولمز سه ایکنجیده بولمیان برنجینک بر جزئی بولنور که ایکنجیده بوحالده منقطع اوله جفتدن برنجینکدخی انقطاعنی ایجاب ایدر. چونکه برنجینک ایکنجیدن زاده لکی بر مقدار متاهی قدر اولوب متاهی برشیدن بر مقدار متاهی قدر زاده اولان شی ایسه بالضروره متاهیدر.

بروخ - ایکی شی اراسندمکی حائل درکه بومناسته
اجسام کیفیه ابله عالم ارواح مجرد یعنی دنیا و آخر اراسندم
حاجز اولان عالم مثاله الملاق اولور .
بروخ جامع - حضرت واحدیة اولوب تعیین اولی

بروده - تفریق مشکلات و جمع مختلفات شائنیدن
اولان برکیفتدر .
بروخ - معانی مجرد عالیه اجسام مادیة اراسندمکی
عالم مشهور اولوب عبادات انکله مناسب واکا واصل اولانلره
متجسد درکه بوده خیال منفصلدر .

کرکدن

براعة استهلال - مصنفک مسأله شروعن اقدم تألیفک
استداسند اثرینک محتویاتنه دال بر عیار ما بر ادایتمه سیدر .
بستان - ار الزیغه زراعت قابل اوله جق بر وضیعه

هب برازخک اصلندن عبارت بولندیغندن (بروخ الاول
الاعظم والا کبر) توسیم ایدیور .
براعة استهلال - ابتداء کلامک مقصوده مناسب
تمسیدرکه کتبک دیباچه لرنده پک چوق واقع اولور .

طوغری خبردرکه کرک خیر کرک شر خصوصند استعمال
ایندیایورسده خیر ایچون استعمالی اغلبدر.

بصر - اولاتلاق و سکردهن افتراق ایدن عصبین
مخوفتینه مودوع بر قوتدرکه کوزک اضاوا، الوان واشکالی
تفریق ایتمی مؤیددر.

بصیره - نور قدس ایلن نور اولان قلبک حقائق و بواطن
اشیای رؤیتنه سبب اولان قوتدرکه نفسک صورت و بواطن
اشیای رؤیتنه سبب اولان بصر مثابه سنده در. حکما بوکا
(عاقله نظریه) و (قوة قدسیه) دیرلر.

نخل حاوی محدود الاطراف بر ساحه درکه نخیلی اراسینده
زراعت ممکن اولمزسه (حدیقه) نامیه یاد اولنور.

بسیط - اوج قسم اولوب (بسیط حقیق) باری تعالی کی
اصلاً جزئی موجود اولمیاندر. (بسیط عرفی) مختلفه الطبیعه
جسملردن مشکل اولمیاندر. (بسیط اضافی) دیگرینه نسبتله
جزوئی آزا اولاندر. بنه بسیط روحانی و جسمانی اولوق
اوزره ایکی اولوب (روحانی) عقول و نفوس مجردو (جسمانی)
عناصر در.

بشاره {مژده} - بشره و جهک تبدیلی بادی اولان

آرتکوردن بزواج ایلن زوجه

بعد - (افلاطون) اتباعاً خلاصک وجودینه قائل اولانلر
تزدنده حیم و یا فسیله قائم اولان امتداددن عبارتدر.

بلاغه، تکلم - کلام بلیغ تألیفه اقتدار ورن بلکه درکه
بلیغ اولان کلام و یا متکلم فصیحدر. چونکه بلاغتک
تعریفده فصاحت دخی داخلدر. فقط هر فصیح بلیغ اوله من.
بلاغه کلام - مقتضای حاله مطابقتدر. حالدن

مراد وجه مخصوص اوزره و فصاحتله تکلمی داعی اولان
امر در. بعض اقواله کوره بلاغه وصول و انتهای اشیا ایدوب
کلام و متکلم آنکه وصف ایدرسده مفرد بوندن خارجدر.

بضع - اوچدن بدی به قدر اولان مفرد مهمک اسمیدر.
بعض اقواله کوره بضع اوچدن بو قاری و طوقوزدن اشاعیدر.
بضع بدی معنایسته کلور. چونکه مصابیح ایمانده بو معناده
وارد اولشددر.

بعض - کلک ترکیبده بشقه سیله برابر داخل جزئیک
اسمیدر.

برق - لوا مع نورک عبده بدشیدرکه انی سیر فی الله
ایچون حضرت قره دخوله دعوت ایدر.

غرائب خلقت

صقالی قادی

میس جون الیوت

بی - فیدن صکره کلان شینک اباتیدر. نتکم (نم)
نفیدن اول کلان کلانم اباتی اولدینی کی. بنا علیہ
(الست . . .) قول جلینگ جوابنده (نم) دینسه کفر اولور.
بیان - متکلم مرادی سامعه اظهار ایتمسندن عبارتدرکه
بوده اضافته بشدر:

بیان تقریر - مجاز و تخصیص احتمالی رفع ایدہ چک
بر شیبہ کلانم تا کیدیدر. (فسجد الملائکة . . .) آیت
کریمہ سندہ کلانم ذکر یله تخصیص احتمالی بولنجه حق صورتنده
معنای عمومک تقریری بونکتہ به مبدیدر.

بیان تفسیر - مشترک، مشکل، مجمل و خفای حائر بر
صورتنده بیاندر. (واقیمو الصلاة و اتوا . . .) آیت کریمہ سندہ
صلاة مجمل اولدینی کی زکاة دخی و مقدارده مجمل و سنت بیاناً
بوکا ملحقدر.

بیان تغییر - کلامده تعاقب، استنباط و تخصیصی موجب
تغییردر.

بیان ضرورت - الجای ضرورتله ماوضع له نلک غیرنده
واقع اولان بیاندرکه موضوع له نطق ایسه بویان سکوتدن
عبارتدر. مثلاً کوله سنی بیع و شرایله مشغول کورن افندیکن
سکوتی کی که انکله معامله ابدن دفع غرور ضرورتنه مبنی
بوسکوت اذن مقامنه قائم اولوب خلق بونی سکوتدن استدلال
ایدر. چونکه اذن ویرامسی خلقه اضرار دیک اوله جفتدن
مدفوعدر.

بیان تبدیل - بر حکم شرعی بونی متأخر بر دلیل شرعی
ایله رفعدرکه (نسخ) دیکدر.

بیان - نطق فصیح و معرب یعنی مافی الضمیری اظهار
ایدن سوزدر.

بیان - معنای اظهار و کندندن اول مستور اولانی
ایضا حدر. بعض اقواله کوره بیان حداسکا اذن اخراجدر.
(تاویل) ایله (بیان) اراستند کی فرق (تاویل) ک و هله
اولاده معنا اکلایله بیج صورتنده اراد ایدیلان کلامده
(و بیان) ک بعضه نسبتاً بنوع حقا ایله منظم اوله جق کلامده
اراد ایدلمسندن عبارتدر.

مابعدی وار

تزه

خلقتده بعضاً غریبه لر تصادف اولور. بر قاچ آی
مقدم برلنده بر غریبه طبیعتک عمومه تماشا ایتدیرلدینی
غریبه لر یازلمشدی. برلنده انظار تماشا به عرض اندام ایدن
بونسخه رسمنی قویدیمز صقالی مادموالدر. بو
مادموالک اصل اسمی (انی جون الیوت) ایسده (لادی ازوی)
نام مستعارله شهرت آلمشدر. باعث شهرتی ایسه بر چوق
دلیقانلیر غطهرس اوله جق و بر سواریه یاقشه جق منتظم
واوزون بینی ایله کوزل و کمره صقالیدر. صقالی قادی . . .
اندر دکلدر. اوتده بروده تصادف اولور. فقط قادیلدر
کوریلان صقال یاخود بیق ارککلری بیق التسندن
کولدری و برر. خفیف برقاچ توی دن عبارت بر شیدر.
فقط (لادی ازوی) ک صقالی و بینی ایسه صقاله و بیغه مغرور
اولان ارککلری محجوب ایدہ چک بر حالده در. (لادی ازوی) ک
سیاسته باقلسه الک یاقشقی و جاذبه لی برارکک ظن اولور.
فقط تناسب اندامی، لطافت وجودی الک کوزل قادیلدر